

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ЗА IV КЛАС/ЧЕТВЪРТА ГОДИНА НА ОБУЧЕНИЕ
(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Тази програма е продължение на учебната програма по майчин арменски език за III клас.

Тематичните области, езиковите средства и речевите дейности в програмата са ориентирани към интересите, възрастта и опита на учениците и следват спираловидния принцип, който дава възможност за повторемост, за постепенно разширяване и задълбочаване на знанията, уменията и компетентностите и се отнася за всеки следващ клас и етап на обучение. Въвеждането на нови понятия се осъществява на емпирико-описателно равнище с приоритет към практическите знания и умения.

В четвърти клас продължава процесът на овладяване на езиковите и литературните знания, като усвоените в предходните три класа знания за езиковите и речевите единици и за художествена образност се задълбочават, уточняват и надграждат. Включва се нова информация за езикови единици, нови за учениците части на речта, както и нови литературни произведения. Формираните в първи, втори и трети клас комуникативно-речеви умения и компетентности се усъвършенстват и допълват чрез езиковото и литературното обучение, чрез специалните за тази цел уроци в четвърти клас.

Тази учебна програма се утвърждава на основание на чл. 76, ал.1 и ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование.

ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК В IV КЛАС/ЧЕТВЪРТА ГОДИНА НА ОБУЧЕНИЕ

Образователно-възпитателният процес по майчин арменски език в IV клас/четвърта година на обучение е част от общата образователна и възпитателна програма в начален етап на основната образователна степен и има за цел:

- Да усъвършенства уменията на учениците за овладяване на майчиния език чрез формиране на основните комуникативно-речеви умения – слушане, говорене, четене и писане;

- Да задълбочи, обогати и систематизира знанията за строежа на книжовния език, езиковите и речеви единици и да формира умения за прилагане на определени правоговорни, правописни и граматически норми в устната и писмена реч на учениците;
- Да усъвършенства уменията на учениците за възприемане, осмисляне и интерпретиране на художествен текст, съобразно възрастта и знанията им;
- Да усъвършенства комуникативно-речевите умения и компетентности на четвъртокласниците за създаване на собствен текст по словесна или визуална опора;
- Да развие наблюдателността, логическото мислене, паметта, въображението и познавателните интереси на учениците от четвърти клас чрез системно изградени междупредметни връзки;
- Да формира отношение на толерантност към културната различност и приобщаване към общочовешките ценности.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области и глобални теми	Очаквани резултати (компетентности) по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане	Нови знания и понятия по тематични области и теми (езикови средства)
<p>I. ТОВА СЪМ АЗ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Моето здраве. Части на тялото ● Аз и моите приятели – външен вид, характер ● Семейството и близките ми – външен вид, характер, професии ● Емоционални състояния <p>II. ТОВА Е МОЯТ СВЯТ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Моят дом – помещения и мебели ● Моето училище – учебни предмети, длъжности, дни на седмицата, числата до 1000 ● Моят квартал, град, родина, отечество ● В магазина, на пазара ● Часовник: минути и секунди 	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Да разбира общо съдържание на прочетен текст и полезни подробности от него по изучаваните тематични области, като се говори ясно, със стандартно произношение и характерна за езика интонация; ● Да се включва адекватно в диалог, да изразява мнение и репликира уместно; ● Да се ориентира в пространството, времето и числата до 1000; ● Да слуша съсредоточено; да разбира адаптирани текстове от различни 	<p><i>Учениците следва да затвърдят изучените от I до III клас теми и понятия и да овладеят следните граматически нива:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Външен вид ● Характер ● Професии ● Длъжности ● Емоции, чувства

<p>III. АЗ ОПОЗНАВАМ И ОПАЗВАМ ПРИРОДАТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Животни, растения и тяхната среда • Географски, природни обекти • Аз опазвам природата 	<p>жанрове с позната лексика, прочетени или записани на аудио/видео носители;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да слуша и разбира кратък текст/информация, съдържащи само няколко опорни думи; 	<ul style="list-style-type: none"> • Помещения
<p>IV. ЧИТАТЕЛСКИ ИНТЕРЕС</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Обзавеждане
<p>V. АЗ ОПОЗНАВАМ СВЕТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Празници на България и Армения • Моята ваканция, интереси и хоби • Транспортни средства • Известни градове, географски и природни обекти в Армения и България • Ереван - столицата на Армения София – столицата на България • Държави, народи, езици 	<ul style="list-style-type: none"> • Да слуша, разбира и се включва уместно в диалози, водени в клас и семейството по позната тематика; • Да възприема и отговаря на въпроси или задава въпроси по текста; • Да преразказва прочетен текст; • Да слуша и изпълнява песни на арменски език по определени теми. 	<ul style="list-style-type: none"> • Учебни предмети • Квартал (подробно описание), град
<p>VI. ЛИТЕРАТУРА, ФОЛКЛОР И ТРАДИЦИИ</p> <p><i>В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на Армения и арменската диаспора, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и</i></p>	<p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да разбира общото съдържание на онагледен кратък текст, свързан с тематичните области; • Да чете и рецитира стихотворения; • Да разбира текст на електронни съобщения и лични писма; • Да разбира несложна информация, като в повечето случаи тя е онагледена; • Да разбира указания от учебника/учебната тетрадка; • Чрез подборно четене да разграничава и преразказва епизодите в повествователен текст; да изразява оценка и отношение към прочетеното; 	<ul style="list-style-type: none"> • Географски и природни обекти • Родина • Отечество • Държава • Транспортни средства • Фолклор • Празник • Традиция • Обичай • Етнос

<p><i>технологиите да са представени в дейностите.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да чете на глас или наум достъпен художествен текст, да го коментира, да задава въпроси и да отговаря на въпроси по текста; • Да прочете репликите на героя, чиято роля е избрал или авторската реч, ако е избрал да бъде четец. <p>ГОВОРЕНЕ <u>При диалогична реч</u> Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да води разговор по изучаваните тематични области, като задава и отговаря на въпроси; • Да говори по изучаваните тематични области, макар и бавно, с произношение и интонация, нарушаващи разбирането; • Да изразява желанието си, конкретни свои потребности, емоции и чувства; • Да се включва в ролеви игри и ситуативни диалози, използвайки уместно изрази и изречения; • Да се ориентира в комуникативна ситуация и в използваните от събеседниците му средства за невербална комуникация: жест, мимика, поза; • Да си служи със средствата на невербалната комуникация: жест, мимика и поза, наред с езиковите изразни средства; 	<ul style="list-style-type: none"> • Природа, среда • Ваканция • Хоби • Интереси • Местоимение – лични, показателни, притежателни, възвратни • Съществителни имена – собствени, нарицателни, умалителни, събирателни • Прилагателно име – качествени и относителни • Степени на сравнение на прилагателните имена • Числителни имена – бройни, редни (изключения) • Въпросително изречение • Възклицателно изречение • Подбудително изречение
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Да се включва в отбелязването на годишнини по определен повод; • Да използва правилната граматична форма на изучените граматически структури и части на речта. <p><u>При монологична реч</u> Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да говори, макар и бавно, по изучаваните тематични области; • Да опише характеристиките на своите приятели и роднини; • Да разказва всекидневните си дейности и преживявания, използвайки уместно сегашно и минало време на глагола; • Разказва за свои планове и дейности, използвайки уместно бъдеще време на глагола; • Да описва предмети и явления, хора, животни, обстановка; • Да рецитира стихотворения, да отгатва гатанки, да изпълнява песни на арменски език; • Да разграничава и самостоятелно да образува различни по цел на изказване изречения, в зависимост от комуникативната ситуация: съобщително, въпросително, възклицателно и побудително; • Да преобразува изреченията от един вид в друг по цел на изказване; 	<ul style="list-style-type: none"> • Лична форма на глагола: сегашно, минало и бъдеще време • Спомагателен глагол съм: сегашно, минало и бъдеще време • Преразказ: план, въпроси • Герой, герои • Автор, авторска реч • Басня • Словоред • Редактиране • Фолклорна песен • Литературни текстове • Синоним • Антоним • Сложни думи
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Да разграничава и разбира сложни думи и да ги употребява уместно в речта си; • Да разказва по картина или серия от картини; • Да изказва по общоприетия традиционен начин благопожелания, свързани с определени празници. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да пренася правилно сложни думи; • Да пише графически правилно и четливо; • Да пише правилно под диктовка; • Да преписва точно текст; • Да попълва личните си данни във формуляр или въпросник; • Да пише кратко лично писмо/електронно съобщение; • Да разграничава и употребява адекватно в писмената си реч думите според значението им; • Да пише кратък текст по изучаваните тематични области, като използва елементарни стандартни изрази и опори, включително речник; • Да пише правилно думи и граматични форми с правописни особености; • Да употребява въпросителни, възклицателни и подбудителни 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Основни лексикални единици, необходими за постигане на очакваните резултати.</i>
--	---	---

	<p>изречения, поставяйки на правилно място препинателните знаци;</p> <ul style="list-style-type: none">• Да употребява и изписва правилно прилагателни, местоимения, числителни имена, единствено и множествено число на местоимения и членувани съществителни имена и глаголи;• Да разграничава и да пише правилно личните форми на глаголите в сегашно, минало и бъдеще време, като спазва правилата на правопис;• Да използва правописен речник;• С помощта на учителя да открива синоними и антоними;• Да преразказва писмено кратки и достъпни за възрастта и равнището на знанията литературни произведения;• Да предаде в писмена форма чути или въображаема история/случка.• Да състави и напише поздравителна картичка по определен повод към официално лице;• Да направи писмено описание на себе си, семейството, приятелите и събитие/случка;• Да изразява свои предпочитания и отношения;• Да преработва, да редактира текст, като внася промени в него.	
--	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

В обучението по арменски език в IV клас/четвърта година на обучение за избираемите учебни часове и/или факултативните учебни часове в началния етап на основната образователна степен са заложили 68 учебни часа годишно. Учебните часове се провеждат в 34 учебни седмици по 2 учебни часа седмично.

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	49%
За диагностика на входно, междинно и изходно ниво	1%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В началото на учебната година се организира тестово изпитване за установяване на входното ниво, а в края на учебната година на изходното ниво. Напредъка на всеки ученик се проследява въз основа на писмени и устни форми на проверка. Оценка на самостоятелните писмени работи, които са изпълнени в рамките на един учебен час, се извършва по предварително установени критерии за оценка. Оценка е с качествен показател.

Текущи оценки за учебен срок	
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки
Домашни работи	минимум 1 оценка
Работа по проекти	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Обучението по майчин език допринася за формиране на ключовата компетентност – общуване на арменски език и същевременно подпомага формирането на останалите ключови компетентности в съответствие с възрастовите психофизиологически особености на развитие на учениците.

Обучението се осъществява чрез:

- Личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- Формиране на базова култура на личността: нравствена, естетическа, физическа, култура на труда и на общуването;
- Творчески умения и независимо мислене;
- Изграждане на положително отношение към изучаването на арменски език, култура, бит и традиции;
- Изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Умения за общуване на майчин арменски език	Участие в игрови форми; общуване и съвместна работа с учители и съученици в групови урочни и извънурочни форми на дейност.
Компетентности в областта на български, английски и руски език	Осъзнаване на езика като средство на общуване между хората, връзка с учебни предмети: български език и литература, руски и английски език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните, хуманитарните науки и на технологиите	<p>Определяне броя на звуковете и буквите в думите, на думите в изречението и на изреченията в текст; използване на геометрични фигури при моделиране на думи; бройни и редни числителни;</p> <p>Разграничаване на единствено и множествено число на съществителните имена и глаголите;</p> <p>Познание за процеси в природата; знания за родно място; годишни времена; опазване на природата и околната среда.</p> <p>Национална идентичност. Връзка с учебни предмети математика, човекът и природата и човекът и обществото.</p>
Дигитална компетентност	Използване на електронни средства.

<p>Умения за учене</p>	<p>Преобразуване на изречения; рецитиране на стихотворения; четене наум и на глас на художествен текст; участие в диалог по конкретна тема с опора на художествен текст, илюстрация и др.; изобразителни дейности (в екип и индивидуални) – илюстриране, изработване и надписване на картички. Несложни, краткосрочни проектни дейности (в екип и индивидуални), сценарийни (подготовка на извънкласни програми), театрално-игрови дейности (в екип и индивидуални) – танцови движения, мимики и жестове, сценки, драматизации и др., връзка с всички учебни предмети.</p>
<p>Социални и граждански компетентности</p>	<p>Изпълнение на различни роли в общуването – на слушател и на говорещ. Работа в групи, съвместни проекти, общуване със съученици и учител, изразяване и разбиране на различни гледни точки, връзка с всички учебни предмети.</p>
<p>Инициативност и предприемачество</p>	<p>Дейности в група, изпълняване на задачи за планиране на времето, представяне на собствени идеи, връзка с учебен предмет технологии и предприемачество.</p>
<p>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</p>	<p>Дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (тържества, празници и др.), посветени на България и на Армения, връзка с учебни предмети музика и изобразително изкуство.</p>
<p>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</p>	<p>Дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по арменски език, връзка с учебни предмети човекът и природата, човекът и обществото, музика и физическо възпитание и спорт.</p>

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.